

BEVEZETŐ

A nukleáris medicinában alkalmazott diagnosztikai eljárások módszertani ajánlásai 2003-ban jelentek meg. A Szakmai Kollégium útmutatóinak „Kapcsos Könyve” a laboratóriumok sűrűn forgatott, fontos dokumentuma lett. Az eltelt 6 év szükségessé tette, hogy a módszertani útmutatókat felülvizsgáljuk, kiegészítsük, vagy újakat készítsünk. A Szakmai Kollégium úgy döntött, hogy az European Association of Nuclear Medicine (EANM) által kiadott útmutatókat (guidelines) elfogadjuk sajátként, és lefordítjuk. Azon eljárások esetében, amelyekről még nem létezik EANM európai módszertani útmutató, magunk készítettünk ajánlásokat, részben a 2003-as útmutatók korszerűsítésével, részben újakat írtunk.

Az útmutató gyűjtemény értelmezéséhez érdemes tudnunk, hogy tartalom és felépítés szerint az útmutatóknak több típusa van. Az egyik fő típus betegséget, betegség-csoportot helyez az útmutató középpontjába, a másik fő típus, egy orvosi eljárást ír le, annak technikai részleteire helyezve a hangsúlyt. A betegségközpontú, „szakmai protokoll”-nak nevezett előírások tartalmi és formai követelményeit az Egészségügyi Minisztérium 23/2006-os rendeletében szabályozta. A szakmai protokollok, az adott betegség diagnózisában és gyógyításában résztvevő szakmák együttműködése, egyetértése révén születnek meg. Tartalmazzák az adott betegség/állapot leírását, morbiditási és mortalitási adatokat, az ellátási folyamat leírását, a diagnosztikai eljárásokat, a kezelési módokat, a kezelés algoritmusát, az ápolási teendőket, rehabilitációt. Nagyon fontos, hogy protokollokban felsorolják a felhasznált bizonyítékokat, azok szintjeit és forrásait, az ellátás megfelelőségének indikátorait. Az előírt követelményeket teljesítő szakmai protokollok megjelennek a minisztérium hivatalos közlönyében, feltüntetve a protokoll érvényességi idejét. Jelen összeállításban két izotópterápiás szakmai protokoll található, amelyeket a közlönyben is nyilvánosságra hoztak. A többség módszertani útmutató. Amennyiben a diagnosztikai vagy terápiás tevékenységben a nukleáris medicinán kívül más szakmának is közre kell működnie, akkor az útmutató elkészítése során egyeztetettünk az érintett szakmákkal.

Módszertani útmutatóinkban igyekeztünk követni EANM guidelines szerkezetét, de a terjedelmet nem korlátoztuk. Látható, hogy a szerkezetet megtartva, mind az EANM, mind

a saját módszertani útmutatóink között vannak egész rövidek és vannak nagyon hosszúak is. Attól függően, hogy az útmutatót elkészítő munkacsoportok milyen részletességet tartottak ideálisnak.

A nukleáris medicinában több olyan eljárás van, amelynek a kivitelezésében nem nukleáris medicina szakorvosnak, szakszemélyzetnek is részt kell vennie. Példaként néhány: PET-CT, SPECT-CT, radiosynoviorthesis, sentinel nyirokcsomó detektálása, lipiodol terápia. Az ajánlás szintű módszertani útmutatókban tudatosan nem tértünk ki arra, hogy a nem nukleáris medicina szakorvosoknak, asszisztenseknek, milyen gyakorlattal, licenc vizsgával kell rendelkeznie, ahhoz, hogy a vizsgálatokban, terápiában részt vehessenek. Ezeket a személyi, képzési feltételeket hivatalos rendeletek útján kívánatos szabályozni.

Hazánkban, eltérően sok más európai országtól, a módszertani útmutatók kidolgozása a Szakmai Kollégium kötelessége. A feladat esetünkben csak a szakmai társasággal együtt tűnt megvalósíthatónak, ezért a Nukleáris Medicina Szakmai Kollégium és a Hevesy György Magyar Orvostudományi Társaság szakmai csoportjai összefogtak a munka elvégzésére. A „Nukleáris Medicina Módszertani Útmutatói” elnevezés a közös véleményt kívánja tükrözni.

A módszertani útmutató ajánlás szintű, szükség esetén el lehet tőle térni. Mielőtt valaki egy eljárás kivitelezése során eltér a módszertani útmutatótól, mérlegelje, hogy az EANM és a saját útmutatókat igen sok vizsgálat tanulságait elemezve dolgozták ki a szakértői csoportok, hosszas egyeztetések során. Szükséges, hogy a módszertani útmutatóban foglaltaktól történő eltérést okáról írásbeli feljegyzés készüljön, amit a beteg kórtörténetéhez csatolni kell.

Reméljük, hogy az új és megújult módszertani útmutatók hozzájárulnak a nukleáris medicina diagnosztikai és terápiás eljárásainak magas színvonalú, megbízható minőségű kivitelezéséhez, ezáltal a szakma elismertségének növeléséhez.

Budapest, 2009. március

Dr. Balogh Ildikó
elnök

Hevesy György Magyar Orvostudományi Társaság

Dr. Földes Iván
elnök

Nukleáris Medicina Szakmai Kollégium